

Alexandra Benedict

Joulun

Murha-
peli

Suomentanut Kaisa Sivenius

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Englanninkielinen alkuteos: *The Christmas Murder Game*

Text copyright © Alexandra Benedict 2021

Originally published in the English language as *The Christmas Murder Game* in the UK by Bonnier Zaffre, an imprint of Bonnier Books UK Limited, London

The moral rights of the Author have been asserted

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

Christina Rossetin runonsäkeen suomentanut Tuomas Nevanlinna

ISBN 978-951-1-44199-1

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2022

Guylle ja Veritylle, jotka ovat minun kotini.

Pelit pelin sisällä:

Ensimmäinen peli: Kahdentoista päivän anagrammit

Kirjassa vihjeet paljastetaan kunakin joulunajan kahdestatoista päivästä, joten olen upottanut anagrammin kustakin laulun ”Twelve Days of Christmas” kahdestatoista lahjasta sopivaan kohtaan kirjaa.

Joulunajan kaksitoista päivää – Mun kultani lahjaksi toi

Joulupäivä: etsi anagrammi sanoista ”peltokanan päärynäpuusta”

Toinen joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”kaksi turturikyyhkyä”

Kolmas joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”kolme emokanaa”

Neljäs joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”neljä tilitalttia”

Viides joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”viisi kultasormusta”

Kuudes joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”kuusi muni-vaa hanhea”

Seitsemäs joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”seitsemän uivaa joutsenta”

Kahdeksas joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”kahdeksan maitopiikaa”

Yhdeksäs joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”yhdeksän tanssijatarta”

Kymmenes joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”kymmenen loikkivaa lordia”

Yhdestoista joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”yksitoista pillipiiparia”

Kahdestoista joulunajan päivä: etsi anagrammi sanoista ”kakstoista rumpalipoikaa”

Jokainen anagrammi koostuu perättäisistä sanoista. Esimerkiksi laulun nimestä ”Mun kultani lahjaksi toi” saa anagrammin ”kaunis molli hattujakin”. Sen voi sijoittaa tekstiin vaikkapa näin: ”Yleisö taputti, kun lopussa soi kaunis molli. Hattujakin heiteltiin ilmaan.”

Jotkut anagrammit on helpompi puristaa proosan kureliiviin kuin toiset. Kannattaa havahtua kohdissa, joissa on ehkä jotakin outoa.

Suomentajalta: Anagrammit perustuvat suosittuun englanninkieliseen joululaulelmaan ”Twelve Days of Christmas”, jossa luetellaan, mitä rakastettu kunakin kahtentoista joulunajan päivänä laulajalle toi.

Vastaukset annetaan teoksen lopussa.

Toinen peli: Talonkirjat

Suomentajalta: Kirjaan on kätkeyty kahdentoista englantilaisen, jouluisen murhamysteerin nimi. Nimet ovat tekstissä suomeksi. Vain yksi – arvannet, kenen murharouvan teos – on myös suomeksi julkaistu. Jos laadit oman suomennoksesi, voit yrittää paikantaa teoksen nimen tekstistä. Löydätkö ne kaikki?

Oikeat vastaukset annetaan kirjan lopussa.

Onnea matkaan!

- 1 A Christmas Party (Georgette Heyer)
- 2 The Adventure of the Christmas Pudding (Agatha Christie)
- 3 Murder for Christmas (Francis Duncan)
- 4 Footsteps in the Dark (Georgette Heyer)
- 5 A Mystery in White (J. Jefferson Farjeon)
- 6 Death Comes at Christmas (Gladys Mitchell)
- 7 Tied-up in Tinsel (Ngaio Marsh)
- 8 Another Little Christmas Murder (Lorna Nicholl Morgan)
- 9 Murder in the Snow (Gladys Mitchell)
- 10 Crime at Christmas (C. H. B. Kitchen)
- 11 An English Murder (Cyril Hare)
- 12 Portrait of a Murderer (Anne Meredith)

• Armitagen

Kaptoeni Henry (Harry)
Armitage
1910-1970

Mariana
Armitage
1959-2001

?

Liliana
Armitage
1963-2021

Robert
Feathers
1965-1995

Lily Violet
Armitage
1989-

Sara
Armitage-
Feathers
1991-

Gray
Armitage-
Feathers
1994-

sukupuu

Violet
Harper
1924-2003

Edward
Armitage
1962-2002

Veronica
Walker
1965-2002

Thomas
Armitage
1991-

Rachel
Armitage
1993-

Holly
Wells
1998-

Ronnie
Armitage
1994-

Philippa
Cartwright
1991-

Beatrice
Armitage-Wells
2019-

Samuel
Armitage
2017-

*Salaisuuttani ei, en paljasta.
Ehkä voit joskus pyytää.
Tänään ei ainakaan, tuulee, hyytää.
Lakkaa utelemasta!
Kerronko? No kerron vaan,
että omastani en hiiskukaan.*

Christina Rossettin runosta
”Talvinen salaisuuteni”

I

Jouluaatto

LUMISADE. TIETENKIN. Harmia harmin päälle.

Lily painoi otsansa kylmään ikkunaan, peitto tiukasti ympärillään. Kello oli neljä aamulla, eikä hän saanut unta. Katuvalot heijastivat kultaisia renkaita Catford High Streetin pintaan. Lumihiutaleita tanssahteli alas taivaalta. Kaksi kaverusta kompuroi keskellä tietä kädet toistensa harteilla ja hoilaili: ”Joulu on taas!” Kettu luikahti heidän tieltään silmät välähtäen.

Joskus oli ollut aika, jolloin herääminen aamuyöstä jouluaattona olisi johtunut jännityksestä. Enää Lily ei uskonut joulupukkiin. Hän ei ollut uskonut enää mihinkään sen jälkeen, kun äiti kuoli. Ja tänään hänen oli palattava paikkaan, missä äiti kuoli.

Lily heitti hupparin ylleen ja nousi sängystä. Hän raivasi tienensä vaatetelineiden viidakon läpi pikkuruiseen arkihuoneeseensa. Nimi oli edellisen asukin antama. Lilylle kaikki oli arkea tätä nykyä. Tila toimi hänen ateljeenaan. Kaikkialla lojui tärkättyä puuvillaa ja samettia, lankoja, päärlyjä ja nauhoja sekä laatikoittain lasihelmiä, luita ja kureliivin teräsousia. Hänen ompelukoneensa odotti ikkunan ääressä. Lattialla makasi mekon paperikaava kuin ruumiin ääriviivat rikospaikalla.

Kummoinen koti ei ollut, mutta olipahan oma. Lily tarvitsi paksut seinät itsensä ja muiden ihmisten väliin. Tilanpuute oli myös hyvä syy olla kutsumatta ketään kylään, vaikka yksinäisyys välillä vaivasikin. Niin Lily ainakin itselleen selitti.

Sotkua väistellen hän harppoi vapaalta matonlaikulta toiselle kohti keittiötä. Jos nyt retkikeitintä, leivänpaahdinta ja mikroaaltouunia voi keittiöksi kutsua. Hän laittoi vesipannun tulelle, upotti teepussin mukiin ja veti sen jälkeen matkalaukkunsa esiin tyllilaatikon alta. Mitä piti ottaa mukaan joulunviettoon maalaistalossa, jota inhosi? Sellaisia asuja ei keskustan kaupoissa myyty. Onneksi Lily teki vaatteita ammatikseen.

Kun toilettilaukku oli täytetty ja korsetit ja mekot taiteltu matkalaukkuun, Lily istahti ainoaan nojatuoliinsa nauttimaan teensä. Vasta nyt hän salli itsensä ajatella edessä olevaa matkaa. Sukulaisia, jotka hän joutuisi tapaamaan. Endgamen kartanoa.

Pelkästään talon ajatteleva sai hänen sydämensä takomaan kuin ompelukoneen parhaassa vedossa, joten hän tarttui viimeisimpään tilaustyöhönsä ja ryhtyi ompelemaan kirjailua käsin. Neulanpisto neulanpistolta ja ommel ompeleelta Lilyn mieli tyyntyi. Sydän palasi verkkaiseen poljintahtiin. Ehkä hänen pitäisi pysytellä asunnossaan joulun yli eikä lähteä minnekään. Kömpiä takaisin sänkyyn, ottaa kirja ja suklaarasia mukaan ja vetää peitto koko pyhien korville. Ei tarvitsisi ajaa ja mikä tärkeintä, saisi pidettyä kivun mielen perukoilla, muurien ja lukkojen takana.

Mutta jos hän ei menisi, hän tuottaisi Liliana-tädille pettymyksen. Jälleen kerran. Lily kumartui ottamaan kirjekuoren käsilaukustaan. Hän siveli sitä kädellään seuraillen tätinsä käsi-alalla piirrettyjen kirjainten kiemuroita. Kun hän ujutti kirjeen esiin kuorestaan, paperi tuntui yhtä pehmeältä ja sileältä kuin Liliana-tädin puuteroitu poski. Siinä tuoksui edelleen tädin luottohajuvesi, Calvin Kleinin Truth. Totuus.

Rakas Lily

En voi toivoa, että luet tämän kirjeen, sillä jos se on nyt käsissäsi, minä olen kuollut. Olen uskonut vanhan ystäväsi Isabelle Stirlingin tehtäväksi varmistaa, että saat tämän, jos kuolen ennen kuin joulupeli alkaa. Pelkään, että niin käy. Samalla toivon, että joudun häpeällisesti myöntämään erehtyneeni. Tuskin kuitenkaan.

Kirje on näin ollen henkivakuutukseni, asianajajani perille toimittama. Tiedän, että et halua tulla Endgameen pelaamaan meidän hölmöjä pelejämmme. Tiedän, että sinulla ei ole pienintä halua periä taloa, vaikka itse sydämestäni soisin, että se päätyisi sinulle. Mutta se ei ole syy, miksi pyydän sinua osallistumaan peliin. Sinun on aika kuulla totuus, ja tarkoitukseni on paljastaa se pelin kautta.

Jos tämä ei vielä riitä sinulle syyksi, niin loksautan yhden palan paikoilleen. Äitisi kuolema oli verityö. No niin. Nyt se on sanottu. Arvaan, että sinulla on kosolti kysymyksiä, ja niihin on luvassa vastaus. Se piilee jokaisessa vihjeessä, ja polvesta polveen sukuamme piinannut salaisuus saa ratkaisunsa. Rikoksista ratkaisemattomin. Jokainen vihje, yhtä lukuun ottamatta, on viesti sinulle. Ole tarkkana. Vainajanaisten sanaa ei kuitata hiljaisuudella, ei väheksyä eikä selitetä pois parhain päin.

Minulla ei ole ollut rohkeutta sanoa suoraan, mitä Marianalle tapahtui. Sinun äidillesi ja minun kauniille, säkenöivälle isosiskolleni. Olen itsekin tehnyt väärin. Ehkä sinulla on enemmän rohkeutta. Luonteenlujuuatta avata suusi. Toivon niin. Olet aina ollut rakas, muista se. Tiedän, että et halua puhua äidistäsi, mutta hän rakasti sinua. Eikä hylännyt sinua. Hän ei olisi koskaan hylännyt sinua. En vain pystynyt todistamaan sitä silloin.

Ole kiltti, mene Endgameen ja osallistu peliin tänä

jouluna. Kaikesta huolehditaan. Olen palkannut taloon emännän, mutta hänen lisäksi paikalle ovat tulossa ainoastaan sinä, serkkusi ja heidän puolisonsa, jos sellainen matkassa on. Mikään iloinen tapaaminen siitä ei tule, mutta on äärettömän tärkeää, että olet paikalla. Se on viimeinen toiveeni. Melkoisen hävytöntä kuolleen naisen pyytää palvelusta lempilapseltaan. Mikä sekin on hävyttömästi sanottu. Älä kerro Saralle äläkä Graylle. Ellen olisi kuollut, häpeäisin silmät päästäni.

Äitisi ja minä opetimme sinulle paljon, samoin isoäitisi. Etsi siis menneisyydestä muistoja, jotka voivat auttaa sinua ratkaisemaan vihjeet ja selvittämään, mitä Marianalle tapahtui. Sinun on muistettava kaikki, pelkään pahoin. Ja minä pelkään. Pahoin. Sekä omasta että sinun puolestasi. Älä luota YHTEENKÄÄN sukulaistasi. Niin on parempi paitsi sinulle, myös heille. Tieto voi johtaa kuolemaan. Sinun on myös syytä säilyttää salaisuus, jota uskon sinun kantavan sisälläsi. Haluan lahjoittaa sinulle vapauden, Lily. Auttaa sinua pakenemaan omien muuriesi sisältä. Sinun on aika suunnata riipustelusi todelliseen maailmaan. Riisua kureliivit. Isommat vihjeet kätkeytyvät pienempiin, duuri fie molliin, avain on avain. Palauta mieleesi, kuinka hyvä olet ollut näissä peleissä. Piileskely on nyt loppu.

Parasta kaikesta on ollut se, että adoptoin sinut. Toivottavasti tämä peli on hyvä kakkonen.

*Sinua alati rakastava tätisi ja adoptioäitisi
Liliana Armitage-Feathers*

Lilystä tuntui siltä, kuin hänen sydäimestään olisi poistettu tikit. Hänen oli mentävä. Ja kiireesti. Jos kerran Lontoossa satoi lunta, niin Yorkshiressa olisi päivällisaikaan jo korkeat nietokset.

LUNTA OLI toden totta riittämiin siinä vaiheessa, kun Lily pääsi rajaseudun tuntumaan Yorkshiren Dalesiin. Eikä se ollut mitään somaa lunta, höyhenenkeveitä hiutaleita pölähtelemässä kielen päälle, vaan tuulilasin tahmaavia paksuja klöntejä. Vaikka pyyhkijät viuhtoivat täysillä, Lilystä tuntui kuin hän olisi ajanut keskellä kurimusta. Oli mahdoton nähdä eteen­sä. Eikä vain lumimyräkän takia.

Päivänvalo oli jo nyt hiipumassa. Kello oli puoli kolme ja tai­vas samaa kylmää sineä, jota jouluvanukkaan koristekynttilä le­pattaa. Yorkshiren tieverkosto ei sekään auttanut asiaa – maan­ tiet kiemurtelivat pensasaitojen puristuksissa kuin suonet pahan kolesterolin. Ja puutkin vielä, suhisemassa ja supattamassa hänen päänsä yläpuolella kuin olisivat punoneet juonia.

Kun Lily edellisen kerran ajoi tällä tiellä, matkan suunta oli päinvastainen. Hän oli kaksitoista ja häntä kyydittiin pois Endgamen kartanosta viimeistä kertaa, tai niin hän ainakin sil­loin ajatteli. Jos Lily uskoisi kummituksiin, tilanne olisi toinen: hän olisi haahuillut talon käytäviä loputtomiin yrittäen löytää äi­ tinsä haamun. Mutta hän ei uskonut kummituksiin, eikä paljon muuhunkaan.

Kun hän kaartoi mutkasta, tielle pomppasi peura. Hän iski jarrut pohjaan, ja aika tuntui jähmeältä hänen ponnistellessaan pitääkseen auton tiellä. Silmissä vilisi vihreää. Hän kuuli räkäi­ syn, mutta ei tiennyt, oliko äänenlähde hän itse, pyörät vai peura.

Jos kaikki olikin nyt tässä. Ehkä kannatti vain irrottaa kädet ratis-
ta ja sulkea silmänsä.

Ei.

Hän takertui lujemmin rattiin ja ohjasi ohi puunoksien avoi-
men sylin. Hänellä oli nyt velvollisuuksia, ja niihin kuului paluu
Endgamen kartanoon.

Kun auto vihdoin pysähtyi, otuksesta ei näkynyt vilaustakaan.
Kiltti peura, älä ole kuollut, hän sanoi mielessään ja kömpi ulos.
Sydän jyskyttäen hän kumartui tarkistamaan auton alta. Ei mi-
tään. Renkaissakaan ei näkynyt minkäänlaisia sydäntäsärkeviä jäl-
kiä. Hän henkäisi syvään ja kuuli samassa pusikosta toisen hen-
käisyn. Peura seisoi puiden seassa, vieressään vasa korvat hörössä.

Naaras katsoi Lilyä, ja Lily katsoi takaisin. Molempien päälle
sateli lunta. Peura räpäytti silmiään ja lähti kävelemään vasa kin-
tereillään. Eläinten hengitys tiivistyi aavemaisesti ilmaan. Lily seu-
rasi katseellaan niiden katoamista puiden suojiin.

Autoon palattuaan hän huomasi hihoilleen laskeutuneet lumi-
hiutaleet. Ne olivat kuin hammasrattaita, hehkuivat hämärässä ho-
peanvärisinä muuttaen mustat takinhihat rengashaarniskaksi, jol-
laisiin höyrypunkin harrastajat sonnustautuvat. Hänen mieleensä
välähti kuva uudesta korsettimekosta. Hän ompelisi lumihiihtale-
haarniskan ensimmäistä kokoelmaansa varten. Hän näki itsensä
lavalla, ympärillään mallien armeija, esittelemässä Lily Armitagen
suunnittelemaa huippumuotia.

Hän pyyhkäisi ajatuksen mielestään kuin tuulilasın säämiskäl-
lä. Lily oli oppinut pysyttelemään taka-alalla, sekä liikemaailmas-
sa että muuten. Hänen oli paras pitäytyä historiallisissa asujäljitel-
missä, joista hänet tunnettiin. Älä erotu joukosta. Älä pidä itsestäsi
ääntä. Vetäydy varjoihin, sieltä et näy.

Matkan edetessä auto alkoi yskähdellä ja rykiä niin kuin oli-
si saanut roskan kurkkuunsa. Lily taputti rattia. – Kyllä tästä sel-
vitään, hän sanoi toivoen, että auto oli vakuuttuneempi kuin hän
itse. – Enää ei ole pitkälti. Eikä voinutkaan olla. Kylät ainokaisine,

kynsin hampain varjeltuine pubeineen harvenivat. Miksi maalaiskartanot aina jönöttivät keskellä ei mitään? Kaiketi siksi, että niitä asuttaneet aatelisherrat omistivat koko läänin eivätkä halunneet rahvasta lähimailleen. Lily kuvitteli mielessään Endgamen kartanon omistajat seisomassa ulko-ovella ja silmäilemässä tiluksiaan kukkulan laelta vuokraviljelijöiden uurastaessa riittävän etäisyyden päässä – kuhnurien pörräys ei häirinnyt kuningatarta.

Lily piti enemmän Lontoosta, ja muistakin kaupungeista, joissa oli asunut. Aina kuului jotakin, jos ei muuta niin hälytyssireenit, joiden ääni toistui säännöllisesti kuin Endgamen kappelin kello. Koskaan ei joutunut erilleen ihmisistä, ei ainakaan samalla tavalla kuin maaseudulla. Pääkaupungissa hän voi valita eristäytymisen, kumartua ompelukaavansa ylle ja olla näkemättä ketään päiväkausiin. Täällä lumi ei suonut valintaa, oli pakko jumittaa paikoillaan. Ennen hän oli rakastanut lumipäiviä kartanolla, oli ihanaa juoksennella labyrintissa, entistäkin sokkeloisemmassa, kun kaikki oli valkoista ja kuului vain lumipyryn langentama hiljaisuus. Nyt ajatuskin, että joutuisi suljetuksi taloon sukulaistensa kanssa kuristi Lilyn kurkkua.

Siksi hän oli Liliana-tädin kutsun saatuaan ensin kieltäytynyt. Häntä ei vähääkään kiinnostanut pelata vielä yhtä Endgamen joulupeliä vain nähdäkseen, kuka voittaisi talon itselleen.

Mutta kuukausi sitten Liliana olikin kuollut, ja kaksi päivää sen jälkeen saapui kirje. Kaikki muuttui. Tunteet, jotka hän oli luullut painaneensa tarpeeksi syvälle, jotta ne eivät sieltä enää nousisi, putkahtivat esiin kuin edellisvuoden lahjasukan pohjalta unohtunut ryppyinen appelsiini. Palaaminen paikkaan, josta kaikki alkoi, vain pahentaisi tilannetta.

Edes navigaattori ei tahtonut saattaa häntä perille. Signaali oli heiveröinen, yhteys pätki ja laite kieltäytyi päivittymästä matkan edetessä. Sen seurauksena hän tuli huomaamattaan ajaneeksi viininpunaisen Endgame House Hotel -kyltin ohi. Hänen sydämensä tahti kiihtyi. Hän näkisi nyt talon ensimmäistä kertaa

hotellikäytössä. Hänen talossa asuessaan se oli ollut Endgamen konferenssikeskus, jota Edward-eno johti Liliana-tädin ja Lilyn äidin avustuksella. Edward oli pitkään haaveillut kartanon muuttamisesta hienoksi hotelliksi. Hän kuitenkin kuoli pian sen jälkeen, kun unelma oli toteutunut. Tarinan opetus: älä uneksi, äläkä koskaan anna unelmiesi tulla todeksi.

Meni viitisen minuuttia ennen kuin Lily löysi paikan, jossa kääntää auto, ja hän käytti minuuteista jokaisen miettimällä, pitäisikö hänen sittenkin palata suoraan Lontooseen. Nyt oli päättöksenteon hetki. Hän oli Endgameen johtavan tien suljettujen porttien edessä. Portit avautuivat keskeltä kuparinväristä sukuvaakunaa. Sinun ei ole pakko jäädä sinne, hän vakuutti itselleen ajaessaan porteista. Voit lähteä milloin tahansa. Takapeilistä näkyi, kuinka portit lukkiutuivat kolahtaen.

Auto valitti kuin viimeisillään, ja niin valitti hänkin, kun ylämäki alkoi. Hän oli unohtanut, kuinka jyrkkä se oli, mutta eipä hän ennen ollutkaan joutunut ajamaan sitä viisitoistavuotiaalla Minillä, jonka jousitus oli löystynyt vuosi vuodelta.

Kartanon tiluksia ympäröivä metsä tuntui tihenevän, kuin se olisi pyrkinyt kurkkimaan auton ikkunoista sisään. Aikoinaan hän ja hänen kaksi serkkuaan, Tom ja Ronnie, tapasivat leikkiä puiden lomassa. Iloiset muistikuvat joessa kahlaamisesta katosivat, kun mutainen mäki hellitti kaltevuuskulmaansa ja tie sai sorapitteen. Metsä vetäytyi taakse kuin olisi pelännyt tulla lähemmäksi.

Lily kaarsi ympyräksi rakennettua ajotietä talon eteen. Soran rutina renkaiden alla nostatti lisää muistoja: Hän muisti, miten he toivat valtavaa joulukuusta äidin auton katolla, sen kun serkut saapuivat viettämään riemukasta kesää. Ja sen, kun hiljainen ambulanssi vei pois hänen äitinsä ruumiin.

Auto huokaisi syvään helpotuksesta, kun hän pysähtyi talon eteen. Lily puolestaan pidatti hengitystään. Olkapäät kohosivat kuin piiloutuakseen korvien taa. Kädet pusertuivat nyrkkiin.

Hän ei pystynyt katsomaan taloa, ei vielä, mutta tunsi sen läsnäolon. Endgame House häämötti hänen näkökenttäänsä laitamilla, niin kuin oli tehnyt siitä asti, kun hän vuosia sitten lähti.

Lily sai jännittää kaiken voimansa, jotta ei kääntänyt autoa takaisin. Sen sijaan hän otti tätinsä kirjeen taskustaan ja luki sen läpi vielä kerran.

Sen jälkeen hän sulki silmänsä ja loihti eteensä viimeisen mielikuvansa Liliana-tädistä. Se oli muutama viikko ennen tädin kuolemaa. He tapasivat kylän teehuoneella, kävelymatkan päässä talosta, jossa Liliana oli asunut siitä asti, kun oli muuttanut Endgamesta Lilyn äidin kuoltua. Täti oli ottanut pestin alma materistaan, Cambridgen yliopiston Clare Collegesta, adoptoinut Lilyn ja vienyt hänet ja omat biologiset lapsensa Saran ja Grayn asumaan Grantchesteriin. Liliana ja Lily olivat nauttineet teehuoneella lounasta juhlistaakseen tädin pääsyä eläkkeelle englannin kielen professorin virastaan. Ainakin Lily silloin luuli, että se oli tilaisuuden syy.

Liliana pinosi skonssin päälle niin paksultai voita, hilloa, kermaa ja hedelmiä, että näytti kuin hän olisi pelannut Buckaroota leivonnaisin. Rakennelma sortui, ennen kuin hän sai sen suuhunsa. Liliana nauroi niin, että läikytti siideriä tweedhameelleen. Hän pyyhkäisi tahran pois ja sanoi kuuluvalla äänellä: – Tämän takia sinun pitäisi tehdä korsettisi tweedistä, Lily-kulta, se hylkii itsepintaisintakin tahraa.

– Tweedistä ei kauheasti historiallisia asuja valmisteta, Lil-täti.

– Sinun pitäisi jo keksiä jotakin muuta, Lily, hänen tätinsä sanoi. – Toisten tekemän työn jäljitteleminen ei käy taiteesta. Pitää kuroa auki uutta. Eikö sinun olisi aika tehdä jotain elämälläsi?

– Viihdyn hyvin näin, Lily sanoi. Suu puristui viivaksi.

– Kukaan ei sano ”hyvin” ja tarkoita sitä. ”Hyvin” tarkoittaa kaikkea muuta kuin hyvin. Liliana-täti huokaisi ja tarttui Lilyn käteen. Kasvot äkkiä vakavoituen täti kuiskasi: – Tulethan tänä jouluna, olethan niin kiltti?

– En pysty, Lily vastasi. – Kyllä sinä tiedät.

Liliana naulasi Lilyn katseellaan ja sanoi: – Jos et tule minun vuokseni, tule äitisi takia.

Äitiin vetoaminen oli kiristystä. Viha hulmahti Lilyn lävitse. Hän kiskaisi kätensä irti. Hänen teki mieli huutaa, sanoa täsmälleen, mitä mieltä oli. Sen sijaan hän takertui pöytään ja tuijotti tablettia. – Tuo ei ole reilua, Liliana, hän sanoi hiljaa. – Sehän on vain peli.

– Nyt ei ole kyse huvituksista, Lily, vaan elämästä ja kuolemasta.

– Minä luulin, että kyse oli siitä, kuka perii talon.

– Päältä katsoen kyllä. Mutta asiaan liittyy muutakin.

– Kerro, mitä, Lily sanoi kumartuen eteenpäin. – Avaudu kerrankin.

Liliana-täti nauroi. Naurussa oli hyinen ydin. – Sanoo itse jääkuningatar. Sinulla on omat suljetut ovesi, Lily, ja minulla on ollut omani. Mutta nyt aion avata ne, omalla tavallani. Jouluna. Liliana-täti silmäili teehuonetta. Kattoparruihin ripustetut koristeliput lepattivat joka kerta, kun ovi avautui ja syystuuli pöllähti sisään. – Talvi on tulossa. Sinun ja minun on tullut aika kohdata asiat. Sinun on tullut aika astua ulos suljettujen oviesi takaa ja etsiä tiesi kotiin.

– Minulla ei ole mitään kohdattavaa, Lily sanoi hiljaa. – Eikä minulla ole kotia.

– Kaikilla on koti, Liliana-täti sanoi. – Sen ei tarvitse olla paikka, se voi olla vaikka ihminen. Tai kissa. Liliana-täti silitti reit-tään ikään kuin hänen kissansa Winston (”Smithin mukaan, ei Churchillin”) olisi maannut hänen sylissään. – Joskus oman kodin löytämiseen menee pitkä aika. Hän katsoi ulos ikkunas-ta, kasvoilla käväisi kipu. Sitten katse palasi Lilyn. Tädin silmät olivat samaa tummaa sinistä, vihreäjuovaista, kuin Lilyn. Mut-ta Lilianan silmäteriä kiersi kellanruskea kruunu, joka nyt näyt-ti liekehtivän, niin kuin tulen saartama hiilenpala. Niin tapahtui

aina, kun täti oli sanomassa jotakin julmaa tai oivaltavaa.
– Jos sinulla ei kerran ole kotia, niin miksi piirtelet tablettiisi labyrinttia?

Lily katsoi. Hänen oikea etusormensa piirsi reittiä läpi Endgamen kartanon kuuluisan pensasaitasokkelon.

– Jäit sokkelon vangiksi, kun löysit sen keskeltä äitisi kuolleen, Liliana sanoi. – Jos et mene sinne takaisin, et pääse ikinä irti.

Lilyn valtasi kiukku. Hän sulki silmänsä ja kuvitteli raivon langaksi, joka kiertyy rullan ympäri pää valmiina sujahtamaan neulansilmästä. Hän käyttäisi sitä myöhemmin. Nyt hän otti lompakostaan kaksi kymmenen punnan seteliä, jätti ne leijailemaan pöydälle kuin syksyn lehdet ja meni.

Liliana oli soittanut monta kertaa sen jälkeen, mutta Lily ei vastannut, ei vastannut viesteihinkään. Hän ei tiennyt, mitä sanoisi. Joten hän ei sanonut mitään. Pysyi vaiti.

Ja sitten olikin liian myöhäistä.

Luettuaan kirjeen ensimmäisen kerran Lily oli istunut se sylissään luultavasti täyden tunnin ja kuiskannut sydän särkevästä yhä uudelleen: ”Anteeksi, anna anteeksi”.

Nyt Lily taitteli kirjeen ja työnsi sen varovasti takaisin kuoreen yrittäen sulkea muiston mielestään sen mukana. Hän henkäisi syvään ja taputti rattia – auto oli tehnyt tehtävänsä. Hänen oli aika tehdä omansa.

Hän nousi pikku autonsa turvista ja lähti kävelemään pää painuksissa, jotta ei näkisi taloa. Sen sijaan hän keskittyi siihen, kuinka lumi kamppaili kiviä vastaan – etujoukon höytyvät sulivat heti, mutta seuraava pataljoona pysyi, samoin seuraava. Rivi rivin perään valkoiset lumisotilaat laskeutuivat edellisten harteille, kunnes koko pihamaa oli valloitettu.

Hän pysähtyi aurinkokellon kohdalla ja pyyhkäisi lumet sen päältä. Halkeilevaan pintaan oli raapustettu sanat AIKA EI RIITÄ. Perin vitsikästä. Etenkin talven ankeudessa, kun päivä liukenee ennen kuin on alkanutkaan. Tässä äiti oli opettanut hänet

lukemaan kelloa. Lily seuraili sormellaan numeroiden kohokuvia, niin kuin äiti oli tehnyt vuosia sitten.

Matalalle jäänyt aurinko heitti pitkän varjon kertoen, että kello oli hieman yli kolme. Kirjeessä käskettiin saapua teeaikaan, eli puoli neljältä iltapäivällä. Täällä Yorkshiren erämaassa, uljaassa pohjolassa, päivällistä tai illallista saatetaan kutsua teeajaksi. Mutta Endgamen kartanon kaltaisessa hienossa paikassa iltapäivätee on aivan oma ateriansa.

Nyt ei asiaa voinut enää lykätä. Hänen olisi pakko katsoa taloa lopulta, joten tehtyköön se yksin tein. Lily vetäisi syvään henkeä. Ja nosti katseensa.

Endgame House oli vielä synkempi kuin hän muistikaan. Harmaa 1600-luvun järkäle, tehty marmorista ja kalkkikivistä, jotka aikoinaan, kuten hänelle oli monet kerrat lapsena kerrottu, näyttivät hehkuvan aamu- ja iltahämärässä. Nyt talo imi ympäriltään kaiken valon säilyttäen visusti salaisuutensa. Monilukuisiin ikkunoihin oli vedetty verhot. Olipa hän valmis tai ei, tässä sitä nyt tultiin.

YHDESSÄ IKKUNOISTA heilahti verho. Vilahdus päästä, joka katosi nopeasti takaisin uutimen taa.

Lily kiskaisi tupsupiponsa korville. Hän oli unohtanut, kuinka Yorkshiren tuuli tekee väkisin tuttavuutta, tempoilee hihasta ja kauluksesta, yrittää nyhtää esiin ihmisen salaisuudet. No, hänen salaisuuksiaan sille ei heruisi. Takki tiukasti ympärillään Lily käveli ulko-ovelle. Ovi kiilteli mustempana kuin hän muistikaan. Hän hipaisi sen pintaa. Maali oli hieman tahmeaa. Joku oli puunannut taloa. Onnea vain yritykseen. Maalin lipaisu, kiillokkeen suhaisu ja ilmanraikasteen tuulahdus eivät sen syntejä peittäisi.

Hän kolautti kolkutinta kolmasti. Hän oli etuajassa, mutta saisivat luvan kestää. Kolkutus kaikui soratiellä. Hetken hän kuulosteli Liliana-tädin askelten ääntä, kunnes muisto kouraisi ilkeästi. Liliana oli kuollut.

Massiivisen oven takaa kuuluneet askeleet olivat kuitenkin jonkun toisen. Olisi voinut luulla, että niin torjuva ovi avautuisi karmaisevasti kirahtaen ja näkyviin astuisi pitkä, yrmeäilmeinen hovimestari, jonka naama sopisi paremmin haudan hämärään. Mutta ovi lipuikin auki, rappusille tulvahti valoa ja esiin astui nainen, joka virnisti korvasta korvaan pitkä, punainen tukka heilahdellen. Lilyn oli pakko vastata hymyyn. Mitä tarkemmin Lily naista katsoi, sitä tutummalta tämä näytti.

Nainen syöksähti sulkemaan Lilyn syliinsä. – Lily! Äänikin